

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МЕНЕДЖМЕНТ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

ПІДРУЧНИК

*За редакцією
доктора економічних наук, професора М. П. Бутка*

«Видавництво
«Центр учбової літератури»
Київ – 2018

УДК 005:342(075.8)
ББК 65.291.551-21я73
М50

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Чернігівського національного технологічного університету
(протокол № 10 від 30 жовтня 2017 р.)*

Колектив авторів:

М. П. Бутко, І. М. Бутко, М. Ю. Дітковська, Н. В. Іванова, І. М. Олійченко,
Л. Д. Оліфіренко, Т. В. Пепа, С. В. Повна, О. В. Попело, Г. М. Самійленко,
О. В. Трейтяк, Ю. П. Харченко, Ю. В. Шабардіна, О. М. Шевченко.

Рецензенти:

Худoley В. Ю., доктор економічних наук, професор, ректор ПВНЗ
«Міжнародного науково-технічного університету ім. акад. Юрія Бугая»;

Бондаренко В. М., доктор економічних наук, професор, декан обліково-
фінансового факультету Вінницького торговельно-економічного інституту
Київського національного торговельно-економічного університету.

Комеліна О.В., доктор економічних наук, професор кафедри менеджменту і
логістики, Полтавський національний технічний університет імені Юрія
Кондратюка.

Менеджмент інвестиційної діяльності : підручник / [М. П. Бутко, І. М. Бутко,
М50 М. Ю. Дітковська та ін.] ; за заг. ред. М. П. Бутка. – К. : Центр учбової
літератури, 2018. – 480 с.

ISBN 978-617-673-737-7

Підручник розкриває у доступній формі особливості менеджменту інвестиційної діяльності на основі накопиченого досвіду та сучасного теоретичного матеріалу. Читачеві пропонуються найпоширеніші і випробувані часом інструменти сучасного етапу розвитку менеджменту інвестиційної діяльності, застосування яких допоможе активізувати інвестиційні процеси на рівні підприємства і реалізацію інвестиційного потенціалу регіону і країни загалом.

Проектом плану передбачено викладання дисципліни «Основи інвестиційного менеджменту» і в подальшому. Також підручник буде корисний для забезпечення таких навчальних дисциплін, як «Ринок інноваційної продукції», «Управління інноваційною діяльністю на підприємстві», а також «Державне регулювання інноваційно-інвестиційними процесами».

З метою корисності при самостійному опануванні інвестиційного менеджменту, у підручнику приведена теоретична частина, зазначений перелік використаної літератури, перелік питань для самоперевірки та завдання до практичних завдань, тести до самоперевірки знань».

УДК 005:342(075.8)
ББК 65.291.551-21я73

ISBN 978-617-673-737-7

© М. П. Бутко, І. М. Бутко, М. Ю. Дітковська та ін., 2018
© «Видавництво «Центр учбової літератури», 2018

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	7
1.1. Економічна сутність інвестицій і генеза їх теорії	8
1.2. Суб'єкти та об'єкти інвестиційного процесу	17
1.3. Систематичний підхід до організації інвестиційної діяльності підприємства	26
РОЗДІЛ 2. ІНВЕСТИЦІЙНА СТРАТЕГІЯ ПІДПРИЄМСТВА	42
2.1. Сутність інвестиційної стратегії та підходи до розробки	43
2.2. Взаємозв'язок інвестиційних рішень з функціональними ланками організаційної структури підприємства	53
2.3. Стратегічні інвестиційні рішення та особливості їх прийняття в сучасних умовах	67
РОЗДІЛ 3. ІНВЕСТИЦІЙНИЙ РИНОК	82
3.1. Поняття інвестиційного ринку та його кон'юнктури	83
3.2. Інвестиційний клімат та інвестиційна привабливість	90
3.3. Інвестиційний потенціал підприємства	103
РОЗДІЛ 4. ПЛАНУВАННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	115
4.1. Ендогенні інвестиційні ресурси та порядок їх формування	116
4.2. Реальні та фінансові інвестиції	126
4.3. Організаційне забезпечення інвестиційної діяльності	138
РОЗДІЛ 5. ІНВЕСТИЦІЙНІ ПРОЕКТИ	154
5.1. Сутність, етапи розроблення та критерії оцінювання інвестиційних проектів	155
5.2. Бізнес-план інвестиційного проекту	173
5.3. Особливості управління інвестиційними проектами	183
РОЗДІЛ 6. УПРАВЛІННЯ РЕАЛІЗАЦІЄЮ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ	205
6.1. Організація взаємодії учасників проекту	206
6.2. Мотиваційні важелі ресурсного наповнення інвестиційної діяльності	218
6.3. Управління вартістю інвестиційного проекту	233
РОЗДІЛ 7. КОНТРОЛЬ ЗА РЕАЛІЗАЦІЄЮ ТА ЕКСПЕРТИЗА ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОГРАМ І ПРОЕКТІВ	262

7.1. Сутність контролю як функції інвестиційного менеджменту.....	263
7.2. Експертиза як вид управлінської діяльності	272
7.3. Обов'язкова експертиза інвестиційних програм і проєктів	281
РОЗДІЛ 8. ІНВЕСТИЦІЙНІ РИЗИКИ ТА ЕКОНОМІЧНЕ ПОХОДЖЕННЯ РИЗИКІВ.....	304
8.1. Сутність інвестиційних ризиків.....	305
8.2. Класифікація інвестиційних ризиків.....	319
8.3. Шляхи мінімізації інвестиційних ризиків та їх прояву в інвестиційній діяльності підприємств.....	328
РОЗДІЛ 9. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	344
9.1. Теоретичні засади державного регулювання інвестиційних процесів	345
9.2. Нормативно-правова база державного регулювання інвестиційної діяльності.....	353
9.3. Практичні аспекти державного регулювання інвестиційної діяльності в Україні	366
РОЗДІЛ 10. МІЖНАРОДНА ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ	385
10.1. Особливості формування міжнародних інвестиційних ресурсів	386
10.2. Міжнародний інвестиційний ринок в умовах глобалізації	393
10.3. Зasadничі умови залучення прямих іноземних інвестицій в економіку України	406
РОЗДІЛ 11. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	425
11.1. Особливості інвестиційної діяльності в умовах інформаційного суспільства.....	426
11.2. Сучасні підходи до інформаційного забезпечення інвестиційного процесу.....	440
11.3. Геоінформаційні системи і технології обробки знань в інвестиційному менеджменті.....	456

ВСТУП

Сучасний стан економіки України вимагає пошуку шляхів до її реконструктивно-модернізаційного становлення, що потребує передусім створення сприятливого інвестиційного середовища для формування потужної ресурсної бази на мікро- та макрорівнях. Адже саме інвестиційні ресурси дадуть можливість впроваджувати передові технології, новітню техніку, інноваційні форми організації праці та управління виробництвом. Саме вони дозволяють господарюючим суб'єктам високу конкурентоспроможність їх продукції і послуг в умовах посилення глобалізації цих процесів та прискорення інтеграції України у світогосподарський простір.

У сучасних умовах функціонування вітчизняної економіки пошук та концентрація інвестиційних ресурсів у пріоритетних сферах економічної діяльності є найбільш актуальним завданням для всіх рівнів управлінської ієрархії. Цим зумовлюється необхідність створення не тільки сприятливих, а й преференцій для притоку внутрішніх і зовнішніх інвестицій.

У зв'язку з цим інвестиційна діяльність вимагає від суб'єктів господарювання вимагає глибоких знань теорії та практики прийняття рішень у сфері обґрунтування інвестиційної стратегії, бізнес-планування, виборі напрямів форм та об'єктів інвестування, мінімізації ризиків та налагодження ефективного контролю за використанням інвестиційних ресурсів, посилення важелів державного впливу на ці процеси в сучасних умовах.

Саме опануванню теоретичних засад інвестиційної діяльності та застосуванню методичного інструментарію у сфері інвестування, умінню творчо використовувати чинну нормативно-правову базу для оволодіння практикою залучення фінансових, реальних, інноваційних та іноземних джерел інвестицій, вибору доцільності реалізації інвестиційних проектів в умовах невизначеності присвячено цей підручник.

Творчий колектив кафедри менеджменту та державної служби Чернігівського національного технологічного університету, маючи багаторічний досвід розробки навчально-методичної літератури, прагнув подати весь матеріал відповідно до вимог навчального плану в доступній формі для студентів усіх форм навчання з поєднанням з контрольними запитаннями, темами для практичних завдань, тестами та переліком необхідної літератури.

Зміст підручника викладено з урахуванням сучасних особливостей функціонування вітчизняної економіки, зарубіжного досвіду та специфіки чинного законодавства.

Підручник отримав ґрунтовне удосконалення навчального посібника «Інвестиційний менеджмент: теорія і практика», який з 2009 року отри-

мав апробацію і позитивну оцінку у практичному використанні його вищими навчальними закладами України.

Над укладанням цього підручника працював творчий колектив під керівництвом завідувача кафедри менеджменту та державної служби Чернігівського національного технологічного університету, доктора економічних наук, професора, заслуженого економіста України М. П. Бутка.

Окремі розділи підручника підготували:

– д-р екон. наук, професор М. П. Бутко – структура підручника та його креативний зміст, а також вступ та тема 2;

– д-р екон. наук, професор Т.В. Пепа, канд. екон. наук, доцент О. В. Трейтяк – тема 1;

– д-р наук з держ. упр., професор Л. Д. Оліфіренко, канд. екон. наук, доцент О. В. Трейтяк – тема 8;

– д-р екон. наук, професор Н. В. Іванова – тема 3;

– д-р наук з держ. упр., професор І. М. Олійченко, канд. наук з держ. упр., доцент М. Ю. Дітковська, канд. техн. наук, доцент І. М. Бутко – тема 11;

– д-р екон. наук, професор Т. В. Пепа, канд. наук з держ. упр., доцент Ю. П. Харченко – тема 9;

– канд. екон. наук, доцент О. В. Попело – тема 7;

– канд. екон. наук, доцент С. В. Повна – тема 6;

– канд. екон. наук, доцент Г. М. Самійленко – тема 4;

– канд. екон. наук, доцент Ю. В. Шабардіна – тема 5;

– канд. екон. наук, доцент О. М. Шевченко – тема 10;

Авторський колектив висловлює щиро вдячність директору ТОВ «Атілос» Хрущу Анатолію Васильовичу за надання допомоги у виданні цього підручника.